

Bruksela, 10 maja 2021 r.
(OR. en)

8396/21

COPS 174
POLMIL 61
CIVCOM 72
EUMC 98
CFSP/PESC 447
CSDP/PSDC 228
HYBRID 24
DISINFO 11

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 8280/21

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i obrony

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i obrony, w wersji zatwierdzonej przez Radę na posiedzeniu, które odbyło się 10 maja 2021 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

1. Przywołując swoje konkluzje w sprawie bezpieczeństwa i obrony z 17 czerwca 2020 r. i w nawiązaniu do oświadczenia członków Rady Europejskiej z 26 lutego 2021 r., Rada jest nadal zdecydowana czynić postępy w realizacji programu Unii na rzecz bezpieczeństwa i obrony, tak by przyjąć większą odpowiedzialność za jej bezpieczeństwo. UE jest nadal zaangażowana we wdrażanie Programu strategicznego na lata 2019–2024 poprzez kontynuowanie bardziej strategicznego kursu działań i zwiększanie zdolności UE do niezależnego działania. W szczególności UE będzie propagować unijne interesy i wartości oraz wzmacniać odporność UE i jej gotowość do skutecznego radzenia sobie ze wszystkimi zagrożeniami i wyzwaniem w zakresie bezpieczeństwa oraz promować pokój i bezpieczeństwo. UE jest nadal zdecydowana zwiększać swoje zdolności do działania w charakterze gwaranta bezpieczeństwa światowego poprzez swoje zaangażowanie operacyjne, zwłaszcza misje i operacje w dziedzinie WPBiO, a także pogłębiać współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony między państwami członkowskimi, zwiększać inwestycje w obronę i zwiększać rozwój zdolności cywilnych i wojskowych oraz gotowość operacyjną w ramach Unii. Unia jest również nadal zdecydowana ściśle współpracować ze swoimi partnerami, w szczególności kluczowymi organizacjami międzynarodowym i kluczowymi partnerami regionalnymi. Wzmocnienie pozycji UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony będzie korzystne dla współpracy światowej i transatlantyckiej, bazującej na międzynarodowym ładu opartym na zasadach, którego trzonem jest ONZ, i skutecznym multilateralizmie. Rada potwierdza swoje zobowiązanie na rzecz ścisłej współpracy z NATO, zgodnie z oświadczeniem członków Rady Europejskiej z 26 lutego 2021 r.

Rada podkreśla – w obliczu rosnącej niestabilności na świecie – że podjęto istotne kroki, i kładzie nacisk na potrzebę pełnego wdrożenia zadań i inicjatyw podjętych w szczególności od 2016 r. w nawiązaniu do globalnej strategii UE, a także na potrzebę wzmocnienia unijnych polityk, narzędzi i instrumentów w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony.

2. Rada z zadowoleniem przyjmuje bieżące wysiłki na rzecz ambitnego i wykonalnego „Strategicznego kompasu”, który pozwoli optymalnie wykorzystać cały zestaw unijnych instrumentów, w tym cywilne i wojskowe polityki, narzędzia i instrumenty. „Strategiczny kompas” poprawi i ukierunkuje wdrażanie poziomu ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony uzgodnionego w listopadzie 2016 r. w kontekście globalnej strategii UE. Prace te przyczyniają się do dalszego rozwijania wspólnej europejskiej kultury bezpieczeństwa i obrony, w oparciu o nasze wspólne wartości i cele i z poszanowaniem szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony poszczególnych państw członkowskich. W tym celu w „Strategicznym kompasie” określone zostaną kierunki polityki oraz konkretne cele i założenia na kolejne 5 do 10 lat, w obszarach takich jak zarządzanie kryzysowe, odporność, rozwój zdolności i partnerstwa. Dokument będzie zawierać konkretne harmonogramy, co pomoże w szybkim wdrożeniu i ułatwi regularny przegląd na szczeblu politycznym.
3. W tym kontekście Rada zauważa, że kompleksowa 360-stopniowa unijna analiza zagrożeń przeprowadzona po raz pierwszy przez unijną pojedynczą komórkę analiz wywiadowczych, oparta na szczegółowych wkładach przekazanych przez służby wywiadowcze państw członkowskich i przedstawiona państwom członkowskim w listopadzie 2020 r., stanowi, wraz z innymi dostarczonymi informacjami, ważny wkład w rozwój „Strategicznego kompasu”. Rada przyznaje, że to pierwsze cenne doświadczenie i wyciągnięte z niego wnioski powinny prowadzić do bardziej regularnego i kompleksowego procesu przeprowadzania analiz wywiadowczych pod kątem zagrożeń i wyzwań dla UE, w oparciu o dobrowolne wkłady państw członkowskich. Rada podkreśla znaczenie trwających nieformalnych refleksji pomiędzy państwami członkowskimi, które odbywają się w ramach etapu dialogu strategicznego. Zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela, by przedstawił pierwszy projekt „Strategicznego kompasu” z myślą o omówieniu go przez Radę w listopadzie 2021 r. i przyjęciu przez państwa członkowskie w marcu 2022 r., zgodnie z oświadczeniem członków Rady Europejskiej z 26 lutego 2021 r.

4. Przypominając o cennym wsparciu zapewnionym przez siły zbrojne państw członkowskich UE władzom cywilnym w kontekście pandemii COVID-19, Rada podkreśla znaczenie koordynacji cywilno-wojskowej w odniesieniu do pomocy w przypadku klęsk żywiołowych i pomocy humanitarnej. Wzywa służby ESDZ i Komisji, by dalej przyczyniały się do ogólnej gotowości i odporności UE, w tym w szczególności poprzez ochronę ludności, z poszanowaniem kompetencji państw członkowskich, istniejących mandatów, z wykorzystaniem już przeprowadzonych prac i z zastrzeżeniem dalszych wkładów i wskazówek, które mają być przekazane przez państwa członkowskie.
5. Ponownie podkreślając znaczenie pomocy wzajemnej i solidarności, zgodnie z art. 42 ust. 7 TUE i art. 222 TFUE, Rada z zadowoleniem przyjmuje bieżące prace i postępy we wzmacnianiu wspólnego rozumienia w odniesieniu do wdrażania art. 42 ust 7 TUE, w szczególności poprzez ćwiczenia symulacyjne i dyskusje orientacyjne na temat różnych scenariuszy. Oczekuje, że dokument konsolidujący wnioski wyciągnięte z tych ćwiczeń i dyskusji zostanie przedstawiony państwom członkowskim przed końcem roku. Rada apeluje o dalsze refleksje i ćwiczenia, w tym dotyczące wymiaru cybernetycznego, wykazujące solidarność między państwami członkowskimi. Rada przypomina, że obowiązki państw członkowskich wynikające z art. 42 ust. 7 TUE pozostają bez uszczerbku dla szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich. Przypomina również, że NATO w dalszym ciągu jest fundamentem zbiorowej obrony dla tych państw, które są jego członkami.

6. Rada ponownie zwraca uwagę na znaczenie kwestii środowiskowych i zmiany klimatu dla bezpieczeństwa i obrony. Dlatego wzywa do kompleksowego wdrożenia Planu działania w zakresie zmiany klimatu i obronności zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie dyplomacji klimatycznej i energetycznej z 25 stycznia 2021 r. W tym względzie Rada potwierdza konieczność ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i wykorzystywania możliwości zacieśnienia współpracy z odpowiednimi partnerami międzynarodowymi, takimi jak ONZ, NATO, OBWE i Unia Afrykańska (UA). Zachęca państwa członkowskie, by konkretnymi działaniami przyczyniły się do realizacji tego celu, i zachęca Wysokiego Przedstawiciela, by – działając również w charakterze wiceprzewodniczącego Komisji i szefa Europejskiej Agencji Obrony – w pierwszej połowie 2022 r. przedstawił pierwszą coroczną aktualizację informacji na temat wdrażania.
7. Rada przypomina o swoim zaangażowaniu w realizację planu działania UE na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa. Będzie nadal propagować wdrażanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i na tej podstawie będzie uwzględniać aspekt płci we wszystkich cywilnych i wojskowych działaniach w dziedzinie WPBiO, ze szczególnym naciskiem na liczbę kobiet na wszystkich stanowiskach, w tym kierowniczych. Rada podkreśla również swoje zaangażowanie na rzecz planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji. Szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę ludności cywilnej i ochronę dzieci w konfliktach zbrojnych, zgodnie z odnośnymi wytycznymi, w tym w ramach misji i operacji w dziedzinie WPBiO.

Wzmocnienie cywilnego i wojskowego zaangażowania operacyjnego Unii

8. UE znacznie zwiększyła w ostatnich latach swoją zdolność operacyjną i wpływ swoich operacji. Rada podkreśla kluczowy wkład 11 cywilnych i 6 wojskowych misji i operacji w dziedzinie WPBiO w światowy pokój i bezpieczeństwo w ramach zintegrowanego podejścia UE do konfliktów i kryzysów zewnętrznych, a tym samym ich wkład w bezpieczeństwo Unii i jej obywateli. Rada apeluje o dalsze wzmacnianie solidności i elastyczności cywilnych i wojskowych zobowiązań operacyjnych UE, by zwiększyć ich skuteczność, oraz o zapewnienie większej gotowości cywilnych i wojskowych zdolności UE do reagowania w nagłych sytuacjach kryzysowych. Przypomina również i podkreśla, że istnieje wyraźna potrzeba, za zaspokojenie której odpowiedzialność ponoszą państwa członkowskie, aby zapewnić dostateczne zasoby i personel wszystkim cywilnym i wojskowym misjom i operacjom w dziedzinie WPBiO, skuteczną realizację zadań tych misji i operacji oraz wiarygodność działań UE; apeluje też o dalsze badanie możliwości opracowania zachęt, które pozwolą usprawnić formowanie sił.

Rada wzywa również do dalszych prac, które sprawią, że UE będzie mogła prowadzić rodzaje misji i operacji w dziedzinie WPBiO opisane w poziomie ambicji z 2016 r. z myślą o całym wachlarzu zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym, oraz zachęca do dalszych refleksji nad ewentualnym skorzystaniem z art. 44 TUE oraz do zbadania możliwości zapewnienia terminowego i skutecznego procesu decyzyjnego. Zachęca do ściślejszej współpracy i koordynacji oraz tworzenia powiązań między działaniami operacyjnymi państw członkowskich a misjami i operacjami w dziedzinie WPBiO, z uwzględnieniem unijnych mandatów i celów, a także unijnych procesów decyzyjnych, i wzywa do intensywniejszej refleksji nad tą kwestią.

9. Rada z zadowoleniem przyjmuje bieżące postępy w realizacji solidniejszego mandatu misji EUTM Mali i jej ściślejszą współpracę z misjami: EUCAP Sahel Mali i EUCAP Sahel Niger, zgodnie z zasadą regionalizacji cywilnych i wojskowych działań w dziedzinie WPBiO w Sahelu, a także wysiłki podejmowane w szerszych ramach koalicji na rzecz Sahelu. Podkreśla, że priorytetowo należy potraktować zapewnienie szybkiego konkretnego wsparcia partnerom lokalnym w środkowej części Mali i Burkiny Faso oraz w Nigrze. Rada z zadowoleniem przyjmuje również włączenie wspólnej grupy zadaniowej ds. operacji specjalnych „Gazelle” do misji EUTM Mali. Apeluje o uwzględnienie, w stosownych przypadkach, zadań mentorskich w ramach wojskowych misji szkoleniowych w dziedzinie WPBiO.

Zgodnie ze swoimi konkluzjami w sprawie Rogu Afryki Rada potwierdza zobowiązanie UE do uruchomienia całego wachlarza jej narzędzi i polityk w celu wsparcia jej priorytetów strategicznych w tym regionie. W tym kontekście Rada podkreśla wkład wzmocnionego mandatu operacji EUNAVFOR Atalanta w stałe zaangażowanie UE na rzecz pokoju i bezpieczeństwa w Rogu Afryki, przypomina o pilnej potrzebie wsparcia misji EUTM Somalia przewidzianymi zdolnościami, tak by mogła ona w pełni wykonać swój mandat. Dostrzega również znaczenie stałej obecności operacji EUFOR ALTHEA w Bośni i Hercegowinie. Rada z zadowoleniem przyjmuje też kolejne przedłużenie mandatu misji EUAM Ukraine o trzy lata i zwiększony wkład jej czterech biur terenowych. Z satysfakcją odnotowuje także odnowienie mandatu misji EUMM Georgia, w szczególności wzmocnienie jej zdolności analitycznych.

10. Rada z zadowoleniem przyjmuje odnowienie mandatu operacji EUNAVFOR MED IRINI o dwa lata, tj. do 31 marca 2023 r. Zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ operacja IRINI będzie nadal przyczyniać się do wdrażania oenzetowskiego embarga na wywóz broni do Libii i działać jako podmiot odstrasżający od nielegalnego handlu bronią, poprzez prowadzenie inspekcji i monitorowanie podejrzanych działań w sposób bezstronny i skuteczny.¹ W tym względzie Rada podkreśla znaczenie rezolucji RB ONZ nr 2570 oraz odnowienia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2292 (2016). Apeluje do wszystkich państw bandery, by działały w dobrej wierze i współpracowały z inspekcjami prowadzonymi przy użyciu zasobów operacji; nawołuje też wszystkie państwa do zintensyfikowania ich wysiłków na rzecz faktycznego zapobiegania naruszeniom embarga. Podkreśla swoją determinację, by dołożyć wszelkich starań, by pomóc w skutecznym egzekwowaniu rezolucji RB ONZ nr 2292 i późniejszych rezolucji, i wzywa ESDZ, by we współpracy z operacją IRINI nadal wzmacniała komunikację strategiczną. Rada potwierdza propozycję i gotowość UE dotyczącą wniesienia wkładu w budowanie zdolności i szkolenie libijskiej straży przybrzeżnej i marynarki za pośrednictwem operacji IRINI, a także m.in. kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki (EUTF), w tym m.in. program Komisji dotyczący wspierania zintegrowanego zarządzania granicami i migracją w Libii (SIBMMIL). Rada potwierdza zaangażowanie UE na rzecz dalszego wspierania procesu pokojowego prowadzonego pod egidą ONZ za pośrednictwem wspomnianego zintegrowanego podejścia UE. Z zadowoleniem przyjmuje również stałą obecność misji EUBAM Libya w tym kraju oraz wysiłki i osiągnięcia tej misji w zakresie wspierania libijskich władz w zarządzaniu granicami, egzekwowaniu prawa i wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych.

¹ Zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1970 (2011) i późniejszymi rezolucjami, w tym rezolucjami RB ONZ: nr 2292 (2016) i nr 2526 (2020).

11. Odnotowując, że coraz większego znaczenia nabiera powiązanie między aspektami bezpieczeństwa wewnętrznego a aspektami bezpieczeństwa zewnętrznego, Rada apeluje o wzmożone wysiłki na rzecz poprawy synergii między polityką wewnętrzną i zewnętrzną UE, a także pomiędzy podmiotami w dziedzinach WPBiO oraz WSiSW. Podkreśla również znaczenie poprawienia oglądu sytuacji i zdolności reagowania UE na wszystkich etapach konfliktu: od wczesnego ostrzegania i zapobiegania konfliktom po zarządzanie kryzysowe, stabilizację i budowanie pokoju. Rada z zadowoleniem przyjmuje również bieżące prace nad zwiększeniem odporności misji i operacji w dziedzinie WPBiO oraz zdolności do przeciwdziałania m.in. zagrożeniom hybrydowym, cyberatakami i kampaniom dezinformacyjnym, w szczególności w przypadku pogarszającego się stanu bezpieczeństwa, i apeluje o skoordynowane strategie komunikacyjne, a także zwiększoną koordynację i współpracę cywilno-wojskową, w tym w dziedzinach takich jak ewakuacja medyczna i strategiczna.
12. Rada z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i jego przyszły wkład we wzmacnianie roli UE jako gwaranta bezpieczeństwa światowego poprzez oferowanie partnerom kompleksowego wsparcia wojskowego i obronnego oraz wypełnianie istniejących luk w dziedzinie budowania zdolności, zwłaszcza poprzez m.in. zapewnianie sprzętu wojskowego w uzgodnionych w instrumencie ramach. Przypomina również o globalnym zasięgu geograficznym tego instrumentu oraz o znaczeniu zapewnienia ciągłości istniejących działań i spójności z nimi, a także rozpoczęcia nowych działań, zgodnie ze zintegrowanym podejściem UE. Środkom pomocowym będą towarzyszyć proporcjonalne szczegółowe oceny ryzyka i solidne zabezpieczenia, jednak jednocześnie utrzymana zostanie możliwość szybkiego reagowania na konflikty i kryzysy. Rada wzywa do szybkiego uruchomienia instrumentu i zachęca państwa członkowskie i Wysokiego Przedstawiciela, by przy wsparciu ESDZ przedstawili propozycje środków pomocowych, z należyтым uwzględnieniem unijnych priorytetów działań określonych przez Radę Europejską i Radę, z myślą o rozpoczęciu wdrażania pierwszych środków pomocowych od lipca 2021 r. Rada przypomina, że celem instrumentu jest wzmocnienie zdolności krajów partnerskich do zapobiegania kryzysom i reagowania na nie oraz przyczynienie się do ich odporności, tak by były w stanie lepiej chronić swoją ludność. Rada podkreśla, że instrument wspiera m.in. wojskowe aspekty operacji pokojowych, przypomina jednak, że nie będą z niego finansowane zdolności, które są finansowane z budżetu UE, oraz że ISWMR – „Globalny wymiar Europy” będzie mieć kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o jak najpełniejsze wspieranie działań związanych z rozwojem i współpracą w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa, w tym dzięki wykorzystaniu jego filarów i warunków, w szczególności świadczonej podmiotom wojskowym pomocy w budowaniu zdolności na rzecz rozwoju i bezpieczeństwa służącego rozwojowi (CBDSO).

Aby udoskonalić zintegrowane podejście UE, Rada wzywa do ścisłej i regularnej koordynacji między Radą, ESDZ i Komisją, po to by zadbać o komplementarność i uniknąć powielania działań czy powstawania luk, w szczególności między ISWMR a Europejskim Instrumentem na rzecz Pokoju.

13. Rada podkreśla potrzebę sprawniejszego unijnego planowania i dowodzenia. W tym względzie potwierdza znaczenie Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych (MPCC). Rada przypomina o konieczności zapewnienia Komórcie odpowiedniej obsady kadrowej dzięki wkładom państw członkowskich oraz jak najszybszego zaradzenia jej pozostałym potrzebom w zakresie infrastruktury i bezpiecznej łączności. Rada powróci do tej kwestii najpóźniej do listopada 2021 r. z myślą o uzgodnieniu dalszych działań.

Podkreśla też znaczenie Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych (CPCC) oraz szerszych wysiłków, w tym za pośrednictwem Wspólnej Komórki ds. Koordynacji Wsparcia, jeśli chodzi o wzmocnienie roli UE jako cywilnego i wojskowego gwaranta bezpieczeństwa.

14. Rada dostrzega również, że cywilne zarządzanie kryzysowe ma obecnie większe znaczenie niż kiedykolwiek wcześniej z uwagi na jego istotny wkład w reformę sektora bezpieczeństwa, stabilność i praworządność, co także pomaga wspierać zaangażowanie lokalne państw przyjmujących. Rada z zadowoleniem przyjmuje ogólne postępy poczynione w wykonywaniu umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, która ma sprawić, by cywilna WPBiO dysponowała większymi zdolnościami, była skuteczniejsza i elastyczniejsza, mogła lepiej reagować i była lepiej skoordynowana z innymi podmiotami unijnymi. UE dostrzega również postępy poczynione przez służby ESDZ i Komisji na szczeblu unijnym oraz przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym i apeluje o lepiej ustrukturyzowany i strategiczny proces rozwoju zdolności cywilnych, w tym poprzez odpowiednie szkolenia i wzmacnianie synergii cywilno-wojskowych. Rada przypomina o potrzebie zwiększenia widoczności cywilnej WPBiO oraz zintensyfikowania wysiłków na rzecz wzmocnienia wzajemnie korzystnych partnerstw z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i krajami partnerskimi, które dzielą wartości i cele UE, z pełnym poszanowaniem ram instytucjonalnych UE.

Z myślą o dorocznej konferencji przeglądowej zaplanowanej na listopad 2021 r. Rada podkreśla, że państwa członkowskie oraz służby ESDZ i Komisji powinny nadal pracować nad pełnym wdrożeniem umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO przed początkiem lata 2023 r., skupiając się na punktach orientacyjnych na 2021 r. uzgodnionych przez Radę w grudniu 2020 r. Rada dostrzega, że wdrożenie tej umowy położy podwaliny pod dalsze prace, w tym w zakresie cywilnego zarządzania kryzysowego w okresie po 2023 r.

15. Jako element wzmocniania unijnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa i obrony, a także zarządzania kryzysowego, Rada kładzie nacisk na podejmowane przez Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony wysiłki na rzecz promowania wśród państw członkowskich – w ramach szkoleń i kształcenia w dziedzinie WPBiO – lepszego zrozumienia WPBiO jako zasadniczej części WPZiB, tym poprzez szkolenia dla misji i operacji w dziedzinie WPBiO przygotowujące do rozmieszczenia oraz zbliżanie kompetencji ekspertów cywilnych i kompetencji oficerów.

Wzmocnienie inicjatyw UE w dziedzinie obrony

16. Rada oczekuje dalszego wdrażania stałej współpracy strukturalnej (PESCO) zgodnie ze wskazówkami przedstawionymi w ramach przeglądu strategicznego PESCO w listopadzie 2020 r., w szczególności poprzez odnośne zalecenie Rady, w którym określono bardziej szczegółowe cele co do wypełniania dalej idących zobowiązań. Oczekuje, że do listopada 2021 r. przeprowadzony zostanie przegląd decyzji Rady ustanawiającej wspólny zbiór przepisów dotyczących zarządzania projektami PESCO. Podkreśla, że należy zadbać o to, by bieżące projekty PESCO przyniosły konkretne rezultaty lub aby w ich ramach osiągnięto pełną zdolność operacyjną przed końcem kolejnego etapu PESCO (2021–2025)². Zgadza się, że istnieje potrzeba, by państwa członkowskie uczestniczące w PESCO usprawniły wypełnianie wszystkich dalej idących zobowiązań, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia opartego na współpracy i gotowości operacyjnej; oczekuje także, że przed listopadem 2021 r. przedstawione zostaną nowe ambitne projekty PESCO, w których uwzględnione zostaną ustalenia i zalecenia wynikające z CARD dotyczące niedociągnięć w dziedzinie operacyjności i zdolności, a do lipca 2021 r. Wysoki Przedstawiciel przedstawi roczne sprawozdanie na temat PESCO oparte na krajowych planach wdrożenia.

² Projekty, o których mowa w dodatku nr 2 do załącznika do konkluzji Rady w sprawie przeglądu strategicznego PESCO 2020.

Ponadto Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Kanada, Norwegia i Stany Zjednoczone zostały zaproszone do udziału w projekcie PESCO dotyczącym mobilności wojskowej – zgodnie z trzema przyjętymi przez Radę decyzjami, w których stwierdzono, że udział tych państw we wspomnianym projekcie spełnia ogólne warunki, na jakich państwa trzecie mogłyby wyjątkowo być zapraszane do udziału w poszczególnych projektach PESCO, określone w decyzji (WPZiB) 2020/1639 z 5 listopada 2020 r. Partnerzy, którzy spełniają te ogólne warunki mogliby w przyszłości być wyjątkowo zapraszani do udziału w poszczególnych projektach PESCO zgodnie z procedurą zaproszenia przedstawioną w decyzji (WPZiB) 2020/1639, na podstawie jednomyślnej decyzji Rady.

17. Rada z zadowoleniem przyjmuje szybkie wdrożenie Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP), zwłaszcza sfinansowanie szesnastu projektów w ramach zaproszeń do składania wniosków z 2019 r., w tym dziewięciu projektów związanych z projektami PESCO, co jest przykładem zwiększania spójności pomiędzy unijnymi inicjatywami w dziedzinie obrony. Rada oczekuje również szybkiego przyjęcia decyzji o przyznaniu dotacji w odniesieniu do zaproszenia do składania wniosków z 2020 r., z zadowoleniem przyjmuje postępy we wdrażaniu działania przygotowawczego w zakresie badań nad obronnością oraz uruchomienie m.in. projektów dotyczących technologii przełomowych. Z zadowoleniem odnosi się także do przyjęcia rozporządzenia o Europejskim Funduszu Obronnym (EFO) i oczekuje na przyjęcie ambitnego rocznego programu prac 2021, który jest zgodny z unijnymi priorytetami w zakresie rozwoju zdolności wynikającymi z planu rozwoju zdolności. Europejski Fundusz Obronny odgrywa zasadniczą rolę we wspieraniu konkurencyjności, wydajności i zdolności innowacyjnych europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego w całej Unii, współpracy transgranicznej, technologii przełomowych oraz transgranicznego uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Rada zachęca Komisję do ułatwienia dostępu MŚP i podmiotom niebędącym tradycyjnymi dostawcami oraz do wspierania inwestycji w łańcuchach dostaw w sektorze obrony. Wzywa również państwa członkowskie i odpowiednie instytucje, by dalej pracowały nad wzmacnianiem i poprawą bezpieczeństwa dostaw produktów i technologii związanych z obronnością.

18. Rada z zadowoleniem przyjmuje plan działania na rzecz synergii między przemysłem cywilnym, obronnym i kosmicznym, przedstawiony przez Komisję, w którym wzięto pod uwagę podstawy prawne i odmienny charakter poszczególnych unijnych programów i inicjatyw, w tym cywilny charakter unijnego programu kosmicznego. Szybkie i pełne wdrożenie tego planu działania, w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami i w oparciu o inkluzywność w stosunku do wszystkich państw członkowskich, pomoże Unii utrzymać przewagę technologiczną dzięki bardziej konkurencyjnej strategicznej bazie przemysłowej i technologicznej, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, także dzięki aktywniejszej roli przedsiębiorstw typu start-up, MŚP i organizacji badawczo-technologicznych. Rada oczekuje również na zapowiadany przez Komisję plan działania dotyczący kluczowych technologii w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, obejmujący rozwiązania dotyczące stymulowania badań, rozwoju technologicznego i innowacji oraz ograniczenia naszej strategicznej zależności w odniesieniu do technologii krytycznych oraz łańcuchów wartości. Radę ucieszyłoby, gdyby rozwiązania te uwzględniały, na ile to możliwe, doświadczenia z wdrażania, w stosownych przypadkach, działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością, Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego czy Europejskiego Funduszu Obronnego. W tym kontekście użytecznym wkładem powinny być prace Europejskiej Agencji Obrony (EDA) nad technologiami krytycznymi, w tym poprzez Nadrzędny strategiczny program badawczy (OSRA) i kluczowe działania strategiczne (KSA). Rada apeluje także o wzmocnienie roli odgrywanej przez EDA we wspieraniu innowacji w sektorze obrony, w tym technologii przełomowych, i w związku z tym wzywa Wysokiego Przedstawiciela/szefa Europejskiej Agencji Obrony, by do końca 2021 r. przedstawił rozwiązania dotyczące powyższej kwestii. Rada zachęca państwa członkowskie i odpowiednie instytucje UE, by dalej pracowały nad wzmocnianiem i poprawą bezpieczeństwa dostaw produktów i technologii związanych z obronnością. Zachęca Europejski Bank Inwestycyjny do przeanalizowania dalszych kroków z myślą o wspieraniu inwestycji w zakresie badań i rozwoju w dziedzinie obrony.
19. Przypominając, że ważne jest zapewnienie spójności między poszczególnymi unijnymi inicjatywami w dziedzinie obrony, przy jednoczesnym poszanowaniu ich odmiennego charakteru i odrębnych podstaw prawnych, Rada zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela, by – działając także w charakterze wiceprzewodniczącego Komisji i szefa EDA – do lata 2021 r. przygotował trzecie sprawozdanie na temat interakcji, wzajemnych powiązań i spójności między unijnymi inicjatywami w dziedzinie obrony (CARD, PESCO, EFO).

Zwiększanie odporności i zapewnienie Europie dostępu do globalnych dóbr wspólnych

20. Rada podkreśla, że należy nadal wzmacniać odporność Unii i państw członkowskich oraz ich zdolność do przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, w tym dezinformacji, poprzez wdrożenie odpowiednich działań także w kontekście strategii w zakresie unii bezpieczeństwa, strategii bezpieczeństwa cybernetycznego oraz europejskiego planu działania na rzecz demokracji, zapewniając skoordynowane i zintegrowane stosowanie istniejących i ewentualnych nowych narzędzi w celu przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym na szczeblu UE i państw członkowskich; należy także poprawiać gotowość UE, jej orientację sytuacyjną i niezależność w zakresie analizy i pomagać w zwiększaniu odporności partnerów. Rada jest nadal zdecydowana badać możliwe reakcje na zagrożenia hybrydowe, w tym m.in. na zagraniczne ingerencje i działania w zakresie wywierania wpływu, które mogą obejmować środki zapobiegawcze, a także obciążanie kosztami wrogich podmiotów państwowych i niepaństwowych. Uznaje także znaczenie zwiększenia bezpieczeństwa w odniesieniu do telekomunikacji i zagranicznych inwestycji bezpośrednich, w granicach prawa unijnego i krajowego. Rada oczekuje na postępy w realizacji inicjatyw wynikających ze strategii w zakresie unii bezpieczeństwa, dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, takich jak uwzględnianie związanych z tym kwestii w procesie kształtowania polityki, wskazanie wyjściowych poziomów odporności sektorowej oraz internetowa platforma dotycząca unijnych środków przeciwdziałających zagrożeniom hybrydowym i odpowiednie dokumenty prawne. Rada przyjmuje do wiadomości fakt, że w strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa uznano Komórkę ds. Syntezy Informacji o Zagrożeniach Hybrydowych będącą częścią Centrum Analiz Wywiadowczych UE (INTCEN) za punkt kontaktowy ds. oceny zagrożeń hybrydowych, i oczekuje na wyniki drugiej edycji badania na temat zagrożeń hybrydowych opartego na wkładzie zarówno państw członkowskich, jak i odpowiednich instytucji i organów UE; zwraca się też do Komisji, by wraz z innymi instytucjami i organami UE w stosownych przypadkach wniosła wkład w to badanie³. Przypominając o swoich konkluzjach z czerwca 2020 r., Rada ponownie podkreśla potrzebę wzmocnienia ochrony instytucji i organów UE przed wszelkiego rodzaju szkodliwymi działaniami.

³ Działanie 1 wspólnych ram

21. Rada dostrzega, że globalne dobra wspólne (w tym kosmos, cyberprzestrzeń i pełne morze) coraz częściej padają ofiarą jednostronnych prób zawłaszczenia, kontroli dostępu i postaw konfrontacyjnych, i jest zdecydowana zapewnić Europie bezpieczny dostęp do tych globalnych dóbr wspólnych. Dlatego pilnie potrzebne są w tym względzie dalsze refleksje i znaczące postępy w staraniach UE służących, w stosownych przypadkach, propagowaniu interesów i wartości UE, a także międzynarodowego ładu opartego na zasadach, również w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony.
22. Nawiązując do swoich konkluzji z marca 2021 r. dotyczących strategii UE w zakresie cyberbezpieczeństwa na cyfrową dekadę, Rada podkreśla potrzebę dalszego wzmacniania cyberbezpieczeństwa UE i jej zdolności w zakresie cyberobrony. Rada oczekuje zbliżającego się przeglądu ram polityki UE w zakresie cyberobrony oraz na „wojskową wizję i strategię dotyczącą cyberprzestrzeni jako obszaru operacyjnego” z myślą o zapewnieniu, by cyberbezpieczeństwo i cyberobrona zostały w pełni włączone do szerszej dziedziny bezpieczeństwa i obrony. Ponadto z zadowoleniem odnosi się do wysiłków na rzecz wzmacniania cywilno-wojskowych synergii i koordynacji w zakresie cyberobrony i cyberbezpieczeństwa. Postrzega dalsze wdrażanie unijnego zestawu narzędzi dla dyplomacji cyfrowej jako ważny krok w kierunku zapobiegania szkodliwym działaniom w cyberprzestrzeni, zniechęcania do nich i odstraszania od nich oraz reagowania na nie. Potwierdza również swoje zaangażowanie na rzecz rozstrzygania międzynarodowych sporów w cyberprzestrzeni za pomocą pokojowych środków, by ograniczać ryzyko nieporozumień, eskalacji i konfliktu, które mogą wynikać z cyberincydentów. Ponadto Rada apeluje o częstsze dyskusje poświęcone cyberprzestrzeni w oparciu o różne scenariusze. Rada podkreśla również, że należy kontynuować wysiłki w celu wzmocnienia i rozwijania solidnych, bezpiecznych, odpornych, skalowalnych i interoperacyjnych systemów komunikacji i informatycznych służących do wymiany informacji jawnych i niejawnych w obrębie instytucji, organów i agencji UE oraz z państwami członkowskimi.
23. Przywołując swoje konkluzje ze stycznia 2021 r., Rada z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie pilotażowego projektu w ramach koncepcji skoordynowanej obecności na morzu w Zatoce Gwinejskiej i w oparciu o wdrożone doświadczenia i wnioski, które zostaną przedstawione w maju 2021 r., zbada możliwość zastosowania tej koncepcji do innych potencjalnych przyszłych morskich obszarów zainteresowania, w tym w regionie Indo-Pacyfiku, zgodnie z konkluzjami Rady z 16 kwietnia 2021 r. w sprawie unijnej strategii współpracy w regionie Indo-Pacyfiku, w tym we współpracy z odpowiednimi partnerami. Pamiętając o potrzebie pełnego wdrożenia pilotażowego projektu w Zatoce Gwinejskiej, powróci do tej kwestii przed styczniem 2022 r.

Rada wzywa także do dalszego wzmacniania roli UE jako globalnego gwaranta bezpieczeństwa morskiego, po to by promować prawo międzynarodowe, w szczególności Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), bronić interesów UE, chronić wolność żeglugi, w tym z wykorzystaniem sił morskich państw członkowskich UE w kontekście dyplomacji morskiej, i by pogłębiać współpracę morską z partnerami w ramach strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego i związanego z nią planu działania. Podkreśla także potrzebę bardziej regularnego zawijania przez europejskie jednostki do portów na całym świecie jako instrumentu współpracy i tworzenia sieci kontaktów z krajami partnerskimi.

24. Rada ponownie podkreśla rosnące znaczenie przestrzeni kosmicznej dla autonomii Unii i jej państw członkowskich i przypomina, że w tym strategicznym sektorze coraz częściej obserwuje się zatory, spory, napięcia i konkurowanie. W tym kontekście podkreśla elementy przyszłego unijnego programu kosmicznego dotyczące bezpieczeństwa oraz rolę Wysokiego Przedstawiciela, państw członkowskich i Komisji w reagowaniu na związane z tym zagrożenia. Rada apeluje o dalsze strategiczne refleksje nad wymiarem unijnej przestrzeni kosmicznej, bezpieczeństwa i obrony, z uwzględnieniem także cywilnego charakteru unijnego programu kosmicznego. Rada kładzie też nacisk na cenny wkład wnoszony przez Centrum Satelitarne UE w WPZiB i WPBiO poprzez wsparcie w zakresie wywiadu geoprzestrzennego zapewniane przez nie unijnym podmiotom zajmującym się analizą wywiadowczą, misjom i operacjom w dziedzinie WPBiO, w szczególności operacji IRINI, oraz działaniom zewnętrznym UE, zwłaszcza tym wspierającym ONZ, OBWE, Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW), a także państwom członkowskim.
25. Rada z zadowoleniem przyjmuje porozumienie polityczne w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 i oczekuje na pierwsze zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów podwójnego zastosowania mających na celu modernizację infrastruktury transportowej i poprawę mobilności cywilnej i wojskowej. Wzywa do dalszego wdrażania unijnego Planu działania na rzecz mobilności wojskowej i oczekuje na trzecie wspólne sprawozdanie z postępów przed końcem lata 2021 r. Apeluje także o dalszą refleksję na ewentualnymi działaniami, odpowiednimi podmiotami i nowymi oczekiwanymi rezultatami (w dziedzinach takich jak cyfryzacja, zwiększanie cyberodporności infrastruktury i systemów transportowych, wykorzystanie sztucznej inteligencji) z myślą o poprawie mobilności wojskowej w UE i poza nią.

Rada z zadowoleniem przyjmuje również postępy poczynione w zakresie mobilności wojskowej w kontekście PESCO, w ramach EDA, a także na poziomie krajowym, i wzywa do dalszych prac na przyspieszeniu, uproszczeniu i ustandaryzowaniu procedur przekraczania granic z zastosowaniem podejścia obejmującego całą administrację rządową. Ponadto Rada apeluje o częstsze dyskusje poświęcone mobilności wojskowej w oparciu o różne scenariusze.

Wzmocnienie partnerstw

26. Rada podkreśla wartość partnerstw, gdyż przyczyniają się one do zwiększania zdolności UE do działania, oraz ich rolę we wspieraniu na świecie wielostronnego ładu opartego na zasadach. Przypomina o znaczeniu partnerstw w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony z partnerskimi organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, w tym ONZ, NATO, OBWE, Unią Afrykańską, Ligą Państw Arabskich i ASEAN, i apeluje w szczególności o dalsze rozwijanie dwustronnych relacji z krajami partnerskimi, w oparciu o bardziej strategiczne podejście dostosowane do potrzeb oraz z naciskiem na partnerów o podobnych zapatrywaniach, którzy dzielą wartości UE, w tym poszanowanie prawa międzynarodowego. W tym kontekście Rada oczekuje na wdrożenie udoskonalonych warunków uczestnictwa państw trzecich w misjach i operacjach w dziedzinie WPBiO z pełnym poszanowaniem procesu decyzyjnego UE, a także jej autonomii podejmowania decyzji. Obejmuje to możliwości poprawy terminowej wymiany informacji, uczestnictwa w szkoleniach i ćwiczeniach, a także konsultacji na wczesnym etapie z potencjalnymi partnerami mającymi wnieść wkład w przyszłe misje i operacje w dziedzinie WPBiO.
27. Rada z zadowoleniem przyjmuje istotne postępy w realizacji priorytetów UE–ONZ w zakresie operacji pokojowych i zarządzania kryzysowego na lata 2019–2021; postępy te dotyczyły wzajemnego wsparcia pomiędzy misjami i operacjami w tej dziedzinie, a także wzmocnionej współpracy, zwłaszcza w kwestiach związanych z praworządnością, utrzymaniem porządku publicznego oraz agendą „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”, a także w aspektach odnoszących się do kontroli broni.
- Podpisanie umowy ramowej UE–ONZ dotyczącej wzajemnego wsparcia to ważny krok w kierunku poprawy współpracy w tej dziedzinie. W kontekście zbliżających się konsultacji w sprawie kolejnego zestawu priorytetów UE–ONZ na lata 2022–2024 i w oparciu o trzecie sprawozdanie z postępów, Rada wzywa do wzmocnienia i dostosowania strategicznego partnerstwa UE–ONZ w zakresie operacji pokojowych i zarządzania kryzysowego, po to by zająć się pojawiającymi się zagrożeniami dla bezpieczeństwa i niedociągnięciami zidentyfikowanymi w trakcie kryzysu związanego z COVID-19 oraz by jeszcze zwiększyć skuteczność naszych misji i operacji w terenie.

Rada zwraca się do ESDZ, by we wrześniu 2021 r. przedstawiła propozycje dotyczące kolejnego zestawu priorytetów na lata 2022–2024.

28. Rada z zadowoleniem przyjmuje istotne postępy poczynione w zakresie współpracy UE–NATO od czasu podpisania wspólnych deklaracji: w Warszawie (2016) i w Brukseli (2018); podkreśla znaczenie ściślejszego, wzajemnie się wzmacniającego i obopólnie korzystnego strategicznego partnerstwa UE–NATO w obszarach wspólnego zainteresowania, którego nadrzędnym celem jest zbudowanie rzeczywistych i konstruktywnych stosunków między organizacjami. W świetle wspólnych wyzwań dla bezpieczeństwa euroatlantyckiego Rada ponownie podkreśla znaczenie wzmocnionej współpracy między obiema organizacjami w celu propagowania i ochrony podzielanych wartości i wspólnych interesów w zakresie bezpieczeństwa. W tym względzie potwierdza, że szybkie i faktyczne wdrożenie wspólnych deklaracji i wspólnego zestawu propozycji pozostaje jednym z kluczowych priorytetów politycznych UE, i przypomina, że współpraca UE–NATO nadal prowadzona jest z pełnym poszanowaniem zasad przejrzystości, wzajemności i inkluzywności oraz autonomii podejmowania decyzji i procedur decyzyjnych obu organizacji. W związku ze zbliżającą się piątą rocznicą podpisania wspólnej deklaracji w Warszawie Rada zachęca do dalszych prac nad wdrożeniem, w ustalonych ramach, obu wspólnych deklaracji oraz wspólnego zestawu 74 propozycji w ścisłej współpracy z wszystkimi państwami członkowskimi i przy ich pełnym zaangażowaniu. W szczególności Rada apeluje o szybkie postępy w ambitnym wdrażaniu nowego planu równoległych i skoordynowanych ćwiczeń. Przypomina o potrzebie skutecznej współpracy operacyjnej we wspólnych obszarach rozmieszczenia, w szczególności między Sojuszniczym Dowództwem Morskim (MARCOM) a operacją EUNAVFOR IRINI, i apeluje o zawarcie porozumienia administracyjnego, którego podstawą będą ramy wypracowane na potrzeby operacji SOPHIA. Ponadto Rada podkreśla potrzebę odnowionych i trwałych wysiłków w obszarach takich jak dialog polityczny, mobilność wojskowa, przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym, w tym wzmacnianie odporności, cyberbezpieczeństwa i cyberobrony, oraz budowanie zdolności na rzecz partnerów.

Ponadto dostrzega potrzebę zbadania możliwości określenia, w pluralistycznym procesie, nowych obszarów wspólnych prac, z poszanowaniem kompetencji i równowagi instytucjonalnej UE. Rada potwierdza również znaczenie niezakłóconej wymiany informacji między UE a NATO, w sposób inkluzywny i niedyskryminujący, z myślą o dalszym zacieśnieniu współpracy między obiema organizacjami we wszystkich uzgodnionych obszarach współdziałania, tak by wspierać synergie i uniknąć niepotrzebnego powielania działań. Rada oczekuje na zapowiedziane szóste sprawozdanie z postępów, które wspólnie przedstawią Wysoki Przedstawiciel/Wiceprzewodniczący Komisji/Szef EDA oraz Sekretarz Generalny NATO. Biorąc pod uwagę odmienny charakter obu organizacji i ich odpowiednie obowiązki oraz skład członkowski, a także z pełnym poszanowaniem przysługującej UE autonomii podejmowania decyzji, Rada dostrzega znaczenie spójności między procesami refleksji toczącymi się na forum UE i NATO.

29. Nawiązując do porozumienia administracyjnego UE–OBWE z 2018 r., Rada zachęca do rozwijania bardziej zinstytucjonalizowanej współpracy UE–OBWE w obszarze zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego.
30. Potwierdzając swoje konkluzje w sprawie stosunków UE–USA z 7 grudnia 2020 r., Rada podkreśla, że silne partnerstwo transatlantyckie jest konieczne do budowania i zapewnienia nam wszystkim bezpieczeństwa, stabilności i dobrobytu, i potwierdza, że Unia Europejska i Stany Zjednoczone powinny nadal utrzymywać bliską współpracę i dialog w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności i jeszcze bardziej nasilać wspólne działania, także w ramach zacieśnionego, wzajemnie wzmacniającego i korzystnego partnerstwa strategicznego między UE a NATO w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania zgodnie ze wspólnymi deklaracjami z Warszawy (2016) i Brukseli (2018). Rada z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie odnoszących się do bezpieczeństwa i obrony elementów wspólnego komunikatu z 2 grudnia 2020 r. pt. „Nowa agenda UE–USA na rzecz globalnych zmian”. Rada przypomina o swojej gotowości do zaangażowania się w regularny, kompleksowy, strategiczny i polityczny dialog ze Stanami Zjednoczonymi – w oparciu o podzielane wartości, wspólne interesy i globalny wpływ. W tym kontekście oczekuje ściślejszej i obopólnie korzystnej współpracy i ustrukturyzowanego dialogu w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony z nową administracją USA w obszarach takich jak: podejmowane przez każdego z partnerów inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa i obrony, rozbrojenie i nieprolifracja, wpływ nowych i przełomowych technologii, cyberobrona, mobilność wojskowa, przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym, w tym dezinformacji, zarządzanie kryzysowe oraz stosunki z konkurentami strategicznymi.

W oparciu o istotny wkład USA i UE w bezpieczeństwo transatlantyckie, w tym dzięki niedawnym inicjatywom obronnym, taki specjalny dialog umożliwiłby ściślejszą współpracę. Silniejsza UE pod względem bezpieczeństwa i obrony wzmocniłaby także partnerstwo transatlantyckie.
